



SENAT UL
22. SEJA

Številka: 031-13/2023
Datum: 21. 11. 2023

10. TOČKA: Poročilo o delu Komisije Univerze v Ljubljani za etiko v raziskavah, ki vključujejo delo z ljudmi

Predlagatelj gradiva: Univerzitetna služba za raziskovalno dejavnost

Poročevalec: doc. dr. Ana Marija Sobočan, članica Komisije Univerze v Ljubljani za etiko v raziskavah, ki vključujejo delo z ljudmi

Priloga:

- Poročilo o delu Komisije UL za etiko v raziskavah, ki vključujejo delo z ljudmi (KERL UL) v letu 2023

SEZNANITEV:

Senat UL se seznanja s poročilom Komisije UL za etiko v raziskavah, ki vključujejo delo z ljudmi za leto 2022, kot sledi iz priloge.



SENAT UL

Številka: 031-13/2023

Datum: 21. 11. 2023

Zadeva: Poročilo o delu Komisije za etiko v raziskavah, ki vključujejo delo z ljudmi (KERL UL)

Komisija Univerze v Ljubljani za etiko v raziskavah, ki vključujejo delo z ljudmi (v nadaljevanju: komisija) podaja Senatu Univerze v Ljubljani poročilo o svojem delu v letu 2023.

1. Uvod

Komisija v skladu s Statutom UL odloča o vlogah za presojo etične ustreznosti predlogov raziskovalnih projektov (v nadaljevanju: raziskav), kadar zanje zaprosijo (so)izvajalci oz. (so)avtorji raziskave z UL. Komisija odloča o vlogah za presojo etične ustreznosti raziskav, ki potekajo v okviru UL oziroma v katerih sodelujejo kot raziskovalci, doktorski študenti ali zaposleni na UL, vključujejo delo z ljudmi in jih je treba opraviti na univerzitetnem nivoju zaradi multidisciplinarnosti raziskave ali zato, ker izvajalci raziskave prihajajo iz članice, kjer takšna komisija ne obstaja.

Komisijo v novem mandatu 2022-2025 sestavlja 13 članov iz različnih članic UL, in sicer po en predstavnik Akademije za glasbo, Ekonomske fakultete, Fakultete za družbene vede, Fakultete za socialno delo, Filozofske fakultete, Teološke fakultete ter Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, Medicinske fakultete, Fakultete za strojništvo, Fakultete za elektrotehniko, Fakultete za računalništvo in informatiko (doc. dr. Veljko Pejovič odsoten od začetka junija do konca septembra, nadomeščanje ni bilo urejeno), Naravoslovnotehniške fakultete in Zdravstvene fakultete. Komisijo sestavljajo visokošolski učitelji in znanstveni delavci z večletnimi izkušnjami v raziskovalnem delu, ki vključujejo delo z ljudmi.

2. Delo komisije v letu 2023

Seje komisije

Komisija se je v začetku leta sestala na konstitutivni seji, in sicer 25.1.2023. Srečanje je potekalo preko Zoom-a. Obravnave vlog pa so potekale izven sej.

Obravnava prejetih vlog

Komisija je v letu 2023 obravnavala oz. še obravnava skupno 6 vlog za presojo etične ustreznosti raziskav raziskovalk oz. raziskovalcev UL:

- UL FE; raziskovalni projekt: *Spremljanje in izboljšanje individualnih obravnav učencev v COVID in post-COVID razmerah*, prof. dr. Andrej Košir, univ. dipl. mat.

- UL FE; raziskovalni projekt: *Fiziološko merjenje izpostavljenosti posameznika multimedijским oglasom*, prof. dr. Andrej Košir, univ. dipl. mat.
- UL FE; doktorsko delo *Ocena uspešnosti delovanja nosljivih naprav v sistemih z biomehansko povratno vezavo*, Matevž Hribnik, pod mentorstvom izr. prof. dr. Antona Kosa.
- UL ALUO; doktorsko delo *Razumevanje namere in uporabe fotografije pri dekletih v mladostništvu na družbenih omrežjih*, Ana Šuligoj, pod mentorstvom prof. dr. Petre Černe Oven.

Vsem prejetim in obravnavanim vlogam so bila izdana potrdila o etični ustreznosti predlagane raziskave.

Izjavo za odstop od vloge je komisija KERL UL prejela (17. 10. 2023) za naslednjo raziskavo:

- UL PF; raziskovalni projekt *PROTEVERB – pravni, etični in tehnološki vidiki obdelave besedilnih in govornih virov podatkov za znanstvene, raziskovalne in razvojne namene*, prof. dr. Aleš Završnik.

Vloge v obravnavi:

- UL FE; doktorsko delo *Ovrednotenje termografske kamere za psihofiziološke meritve*, Valentina Stanić, mag. inž. el., pod mentorstvom prof. dr. Gregorja Geršaka (dopolnitev vloge št. 20-2022-16-06-Stanić).

V primeru spodaj navedenih vlog je komisija presodila, da ni pristojna za obravnavo:

- UL, MF; doktorsko delo *A qualitative study of risk and protective factors for mental health among transnational marriage immigrants in Slovenia*, Mariska M. Slekovec, pod mentorstvom dr. Sanje Cukut Krilić.
- UL, NTF; doktorsko delo *Emotional fashion design resulting from inducing senses*, Duje Kodžoman, pod mentorstvom prof.dr. Alenke Pavko Čuden.
- UL, NTF; doktorsko delo *Razvoj prototipa uporabniškega vmesnika in modela samoregulativnega učenja na področju grafičnega oblikovanja*, Marija Toure, pod mentorstvom prof. dr. Helene Gabrijelčič Tomc.
- UL, FF; doktorsko delo *Sram pri učiteljih v srednji šoli v povezavi z razredno klimo*, Polona Greif, pod mentorstvom prof. dr. Sonje Pečjak.

Raziskovalka Ilona Rac nam je poslala vlogo z naslovom »*Rural Sustainability Transitions through Integration of Knowledge for improved policy processes*« in ker v trenutni fazi raziskave še ni razpolagala z vsemi potrebnimi podatki za celovito vlogo, je Komisijo za etiko raziskovanja človeka Univerze v Ljubljani zaprosila za opis sistema etične presoje raziskav na Univerzi v Ljubljani (UL).

3. Spremembe

Komisija UL za etiko v raziskavah, ki vključujejo delo z ljudmi (KERL UL) je na 3. redni seji dne 25.1.2023 obravnavala predlog spremenjenega načina obravnavanja vlog. Vloge z minimalnim tveganjem so bile, skladno s sprejetim dogovorom na 1. redni seji komisije, obravnavane s strani dveh presojevalcev, člana z izkušnjami v komisiji za etiko in član z manj izkušnjami. Vsako vlogo je pregledala tudi predsednica komisije, kjer so se s presojevalci skupaj pogovorili o prejeti vlogi. Tak način obravnavanja vlog je bil primeren za začetno obdobje delovanja komisije. Ker je večina članov komisije obravnavala vsaj eno vlogo in so se vsi člani vpeljali v delovanje komisije, so člani

komisije KERL UL soglasno potrdili spremembo internega načina dela, in sicer, da prejete vloge z minimalnim tveganjem obravnava en poročevalec.

Na 3. redni seji KERL UL so člani komisije obravnavali pobudo za spremembo dokumentov KERL UL, kjer bi uporabljali spolno občutljivo rabo jezika. Strokovna služba bo ob prvi vsebinski spremembi dokumentov upoštevala tudi to pobudo.

Člani KERL UL so se povezali tudi v »Delovno skupino za pripravo obveščenega soglasja za raziskovalce in priročnika/smernic (ZVOP-2)«, katere namen je med drugim priprava posodobitve obveščenega soglasja ter smernic za raziskovalce s poudarkom na varstvu osebnih podatkov v skladu z novim ZVOP-2.

Prof. dr. Valentina Hlebec
Predsednica KERL UL